

Rolnummer : 25
Arrest nr. 31 van 20 januari 1987

In zake : de prejudiciële vraag gesteld door de Raad van State, bij arrest van 18 september 1985, in de zaak Radio Télévision belge de la Communauté française tegen de Belgische Staat.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit :

de Heren voorzitters E. GUTT en J. DELVA, Mevrouw en de Heren rechters I. PETRY, J. SAROT, D. ANDRE, L. DE GREVE en L.P. SUETENS,
bijgestaan door de Heer griffier H. VAN DER ZWALMEN,

onder voorzitterschap van de Heer E. GUTT,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. DE FEITEN EN DE VOORAFGAANDE RECHTSPLEGING

1. Bij verzoekschrift van 11 augustus 1982 gericht aan de Raad van State, vraagt de "Radio-Télévision belge de la Communauté culturelle française" (R.T.B.F.) de vernietiging van het koninklijk besluit van 8 juni 1982 betreffende de uitzending van de mededelingen van de nationale regering door de Instituten belast met de openbare radio- en televisiedienst, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 18 juni 1982. Het bestreden koninklijk besluit is genomen ter uitvoering van de wet van 18 februari 1977 houdende bepalingen betreffende de openbare radio- en televisiedienst, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 2 maart 1977.

De wet van 18 februari 1977 bepaalt in artikel 1

"§ 1. De uitzendingsinstituten zijn elk verplicht acht uren per maand kosteloos mededelingen van de Regering uit te zenden.

§ 2. De mededelingen van de Regering strekken tot voorlichting; zij hebben betrekking op aangelegenheden van algemeen belang of maatregelen die de Regering genomen heeft of van plan is te nemen.

§ 3. De regeringsuitzendingen worden gebracht onder de vorm van een mededeling, onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten te bepalen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit. Audiovisuele technieken kunnen worden aangewend. Personeelsleden van de uitzendingsinstituten mogen evenwel niet aan regeringsuitzendingen deelnemen".

Het koninklijk besluit van 8 juni 1982 bepaalt de voorwaarden en modaliteiten waarvan sprake in artikel 1, § 3, van de genoemde wet. De regeringsmededelingen kunnen de vorm aannemen van toespraken, interviews en communiqués, of gebruik maken van andere expressievormen. De uitzendingsinstituten moeten de regeringsmededelingen aankondigen in hun dagelijkse programmaoverzichten. De toespraken mogen alleen worden gehouden door regeringsleden. Interviews worden gevoerd tussen een regeringslid en een personeelslid dat niet behoort tot de

uitzendingeninstituten. De mededelingen worden uitgezonden op schriftelijk verzoek van de eerste minister die de datum en de golflengte bepaalt waarop de uitzending moet plaatshebben. De mededelingen worden uitgezonden aansluitend op de radio- en televisiejournals die de eerste minister aanwijst. In uitzonderlijke omstandigheden wordt bij beslissing van de Ministerraad een toespraak van de regering uitgezonden hetzij op het tijdstip dat deze journals beginnen hetzij op het uur bepaald door de eerste minister. Geen regeringsmededeling wordt uitgezonden tijdens de 21 dagen die de datum van de gemeenteraads-, provincieraads-, parlements- of Europese verkiezingen voorafgaan.

2. Bij arrest van 18 september 1985 beslist de Raad van State in deze zaak een prejudiciële vraag te stellen aan het Arbitragehof op grond van volgende overwegingen :

Overwegende dat het antwoord op de hierna gestelde prejudiciële vraag noodzakelijk is om uitspraak te doen over het verzoekschrift; dat als het onderzochte middel zou aangehouden worden, het inderdaad aanleiding zou kunnen geven tot de vernietiging van het bestreden koninklijk besluit in zijn geheel, daar de bepalingen die de verzoekende partij meer in het bijzonder aanvecht onafscheidbaar zijn van de andere; dat de uitwerking van een vernietiging, die zou uitgesproken worden op basis van de andere middelen van het verzoekschrift, minder ver zou reiken.

"Overwegende dat verzoekster artikel 1 van de wet van 18 februari 1977 vermeldt onder de bepalingen, waarvan ze oordeelt dat ze geschonden werden door het bestreden koninklijke besluit, maar dat ze niet aangeeft waar de Koning in dat artikel, en meer bepaald in paragraaf 3, niet de macht zou gevonden hebben de "voorwaarden" en de "modaliteiten" van de regeringsuitzendingen door het bestreden besluit vast te stellen op de wijze die hij aangewend heeft; dat niets erop wijst dat artikel 1, § 3, anders kan begrepen worden dan dat het de Koning machtigt deze "voorwaarden" en deze "modaliteiten" vast te stellen, bij afwijking aan de algemene bevoegdheid van de gemeenschappen betreffende de radio-omroep en de televisie in de mate die nodig is om volle uitwerking te geven aan de bevoegdheid inzake de mededelingen van de nationale regering, een bevoegdheid die nationaal gebleven is krachtens artikel 2, 6°, van de wet van 21 juli 1971 en vervolgens artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980; dat bijgevolg, zoals de verzoekende partij overigens toegeeft in een zittingsnota, het middel moet worden begrepen als een kritiek op de uitgestrektheid van de machten, verleend aan de Koning door de wet van 18 februari 1977, in het licht van de bevoegdheidsverdeling bepaald door artikel 59bis van de Grondwet en door de bijzondere wet van 8 augustus 1980;

"Overwegende dat, volgens de verzoekende partij, de macht om het programma van zijn uitzendingen vast te stellen en de uitvoeringsmodaliteiten ervan te bepalen, die haar werd verleend door artikel 2, lid 2, van het decreet van 12 december 1977, behoort tot de algemene bevoegdheid die aan de gemeenschappen verleend werd inzake radio-omroep en televisie, zelfs indien deze macht een belemmering zou zijn voor het vaststellen door de nationale overheid van de uitzendingsmodaliteiten van de mededelingen van de Nationale Regering, zoals deze bepaald zijn door het bestreden koninklijk besluit;

"Overwegende dat het vaststellen van de uitzendingsmodaliteiten van de mededelingen van de Nationale Regering noodzakelijkerwijze een weerslag heeft op deze van het programma van de uitzendingen; dat, dientengevolge, het middel een bevoegdheidsconflict opwerpt dat in de onderscheiden stelling van de partijen gebonden is aan de gelijkvormigheid van de wet van 18 februari 1977 en van het decreet van 12 december 1977 met artikel 59bis § 2 van de Grondwet en met artikel 4, 6° van de bijzondere wet."

3. In aansluiting op deze overwegingen stelt de Raad van State volgende prejudiciële vraag :

"Worden de regels, vastgesteld door artikel 59bis, § 2, 1°, van de Grondwet en door artikel 4, 6° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid inzake radio-omroep en televisie van de Staat en van de Gemeenschappen, geschonden door :

1° Artikel 1 van de wet van 18 februari 1977 houdende de bepalingen betreffende de openbare Radio- en Televisiedienst, dat er de Koning in algemene bewoordingen toe machtigt de modaliteiten alsook de voorwaarden waaraan de mededelingen van de nationale Regering onderworpen zijn te bepalen,

2° Artikel 2 van het decreet van 12 december 1977 houdende het statuut van de "Radio-Télévision belge de la Communauté culturelle française", dat in even algemene bewoordingen stelt : "het Instituut stelt het programma van zijn uitzendingen vast en bepaalt de uitvoeringsmodaliteiten ervan" ?

II. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

De prejudiciële vraag is bij het Hof aanhangig gemaakt door over- zending aan de griffie, op 25 september 1985, van een expeditie van voornoemde beslissing tot verwijzing.

Bij beschikking van dezelfde dag heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel aangewezen conform de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de organieke wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof.

De bij artikel 60 van dezelfde wet voorgeschreven kennisgevingen zijn gedaan bij aangetekende brieven, op 11 oktober 1985 aan de geadresseerden bezorgd.

Het bij artikel 58 van genoemde wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 15 oktober 1985.

De "Radio-Télévision belge de la Communauté française" (R.T.B.F.) heeft een memorie ingediend op 23 oktober 1985.

De Ministerraad heeft een memorie ingediend op 6 november 1985 en een conclusie neergelegd op 18 juli 1986.

De Franse Gemeenschapsexecutieve heeft een memorie ingediend op 8 november 1985 en een conclusie neergelegd op 20 augustus 1986.

Bij beschikking van 26 februari 1986 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen tot 25 september 1986 verlengd.

Bij beschikking van 17 juni 1986, genomen met toepassing van artikel 74 van de organieke wet van 28 juni 1983, heeft het Hof de Eerste Minister, de Minister-Voorzitter van de Franse Gemeenschapsexecutieve, de Eerste Voorzitter van de Raad van State en de administrateur-generaal van de R.T.B.F. verzocht, bepaalde stukken over te leggen.

Die beschikking is aan de partijen ter kennis gebracht bij aangetekende brieven, op 26 en 27 juni en 2 juli 1986 aan de geadresseerden bezorgd. De advocaten van de partijen zijn daarvan verwittigd bij brieven van 25 juni 1986.

De gevraagde stukken zijn respectievelijk op 30 juni, 3 en 15 juli 1986 ter griffie neergelegd.

Bij beschikking van 16 september 1986 heeft het Hof de zaak in staat van wijzen verklaard en de terechtzitting op 15 oktober 1986 vastgesteld.

Die beschikking is aan de partijen ter kennis gebracht en hun advocaten zijn bij aangetekende brieven, op 18 en 29 september 1986 aan de geadresseerden bezorgd, van de datum van de terechtzitting in kennis gesteld.

Ter terechtzitting van 15 oktober 1986 :

- zijn verschenen

Mr. P. LAMBERT en Mr. E. GILLET, advocaten bij de balie te Brussel, voor de R.T.B.F., kantoor houdende Reyerslaan 52, te 1040 Brussel;

Mr. C. CAMBIER, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, te 1000 Brussel;

Mr. P. LEGROS en Mr. S. MOUREAUX, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Franse Gemeenschapsexecutieve, Kunstlaan 19 A-D, te 1040 Brussel;

- hebben de rechters-verslaggevers, Mevrouw I. PETRY en de Heer L.P. SUETENS, verslag uitgebracht;

- hebben Mr. LAMBERT, MR. GILLET, MR. CAMBIER, Mr. LEGROS en Mr. MOUREAUX gepleit;

- is de zaak in beraad genomen.

Bij beschikking van 16 september 1986 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen tot 25 maart 1987 verlengd.

De rechtspleging is gevoerd conform de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, betreffende het taalgebruik voor het Arbitragehof.

III. IN RECHTE

De memorie van de R.T.B.F.

1.A.1. In het eerste gedeelte van de memorie schetst de R.T.B.F. de evolutie van de grondwettelijke en wettelijke teksten die op regeringsmededelingen van toepassing zijn geweest en thans zijn.

Allereerst wordt in de memorie melding gemaakt van artikel 28, § 4, van de wet van 18 mei 1960

houdende organisatie van de Instituten der Belgische Radio en Televisie, dat de verplichting inhield om regeringsmededelingen uit te zenden ten belope van ten hoogste tien uur per maand.

De R.T.B.F. onderstreept dat t.a.v. deze aangelegenheid de betrekkingen tussen de omroepinstituten en de Regering beheerst werden door de beginselen die voorkomen in een brief die de Raad van Beheer van de R.T.B.F. in 1964 aan de toenmalige toezichthoudende Minister heeft gericht, en die sindsdien door de partijen zijn opgevolgd en in acht genomen, en waartoe behoorde de exclusieve bevoegdheid van de R.T.B.F. om zelf het tijdschema van de regeringsmededelingen vast te stellen.

De R.T.B.F. merkt vervolgens op dat de uitzondering betreffende de regeringsmededelingen, die voorkomt in artikel 2, 6°, van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden, uitgevaardigd ter uitvoering van art. 59bis van de Grondwet, bij de parlementaire voorbereiding geen aanleiding heeft gegeven tot discussie en dat daaruit dient te worden afgeleid dat ze dezelfde inhoud behield als voordien.

Artikel 1, § 3, van de wet van 18 februari 1977 houdende de bepalingen betreffende de openbare radio- en televisiedienst bepaalt dat regeringsmededelingen in de vorm van een mededeling gebracht worden "onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten te bepalen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit". De R.T.B.F., die tot staving uittreksels uit het senaatsverslag aanhaalt, beklemtoont het feit dat bij de parlementaire voorbereiding van dat artikel, met name § 3 ervan, louter en alleen overwegingen betreffende frekwentie, technische voorschriften en inhoud van regeringsmededelingen in het midden zijn gebracht; daaruit volgt dat de wetgever van 1977, door aan de Koning de zorg over te dragen om de voorwaarden en de nadere regels voor de uitzending van regeringsmededelingen vast te stellen, Hem op generlei wijze heeft gemachtigd tot het organiseren van een programmeringsbevoegdheid die op gelijke voet staat van een algemene programmeringsbevoegdheid van de Gemeenschappen en van de door hen opgerichte uitzendingsinstituten.

In die zin begrepen, zou artikel 1, § 3, van de wet van 18 februari 1977 volgens de R.T.B.F. in overeenstemming zijn met de regels die de bevoegdheid verdelen over de Staat en de Gemeenschappen.

Tot slot voert de R.T.B.F. aan dat artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 nagenoeg letterlijk is overgenomen uit artikel 2 van de bijzondere wet van 1971 en bijgevolg in dezelfde zin als dat artikel moet worden geïnterpreteerd.

In het tweede gedeelte van haar memorie zet de R.T.B.F. de inhoud uiteen die dient te worden gegeven aan de culturele autonomie, alsmede de specifieke gevolgtrekkingen die volgens haar m.b.t. de radio-omroep en televisie eruit moeten worden afgeleid.

De R.T.B.F. wijst er eerst op dat de loutere redactie van artikel 59bis van de Grondwet, waarbij het beginsel van de culturele autonomie is ingevoerd, inhoudt, dat deze autonomie het culturele domein integraal bestrijkt en, in een als cultureel omschreven aangelegenheid, iedere bevoegdheid van de Staat of de Gewesten uitsluit.

Die gedachtengang moet eveneens worden toegepast op de uitzonderingen die op de principiële bevoegdheid zijn aangebracht. Dat houdt in dat de uitzending van regeringsmededelingen volstrekt geen cultureel karakter heeft, met dien verstande dat, bij inwerking op culturele aangelegenheden, de

daarop toepasselijke regels door de nationale overheid in aanmerking moeten worden genomen, hetgeen, aldus de R.T.B.F., ten deze als uitgangspunt geldt in het geval van de programmering.

Na eraan te hebben herinnerd dat de organieke decreten zowel van de R.T.B.F. als van de B.R.T. aan de instituten volledige zeggenschap verlenen over de programmering van hun uitzendingen, aanvaardt de R.T.B.F. nochtans dat de instituten niet vermogen te weigeren regeringsmededelingen uit te zenden of de uitzending ervan op overdreven wijze te vertragen en zodoende te verhinderen dat de regering zich tot de bevolking wendt.

De R.T.B.F. herinnert nochtans aan het door de bekommernis voor een goede samenwerking gerechtvaardigde gebruik waarbij het tijdstip van uitzending van een regeringsmededeling het onderwerp is van een akkoord tussen het Instituut en de toezichhoudende Minister.

De R.T.B.F. voert vervolgens de ondeelbaarheid van de programmering van de zendtijd - dus van de desbetreffende bevoegdheid - aan en stelt dat in de wet van 18 februari 1977, zoals door het koninklijk besluit van 8 augustus 1982 toegepast, de voorrang verankerd ligt van de Regering in elk programmeringsconflict dat verband houdt met de uitzending van een regeringsmededeling of reclame, voorrang die overigens diverse, in de memorie uiteengezette, technische problemen kan veroorzaken.

De R.T.B.F. laat ten slotte gelden dat de schikking van de programma's onderling, wat de essentie van het programmeren behelst, op zichzelf cultureel van aard is : het kan niet worden aanvaard dat aan deze of gene programmering eigen culturele opzet door toedoen van de nationale overheid wordt verstoord.

Na de hoofdlijnen van haar betoog te hebben herhaald, vraagt de R.T.B.F. aan het Hof te zeggen dat de regels, vastgesteld door artikel 59bis, § 2, 1°, van de Grondwet, en door artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, door artikel 1 van de wet van 18 februari 1977 geschonden worden, doordat het de Koning in algemene bewoordingen ertoe machtigt "de modaliteiten en de voorwaarden waaraan de mededelingen van de nationale Regering onderworpen zijn" te bepalen.

De memorie en conclusie van de Ministerraad.

1.A.2.a. In het eerste onderdeel van zijn memorie analyseert de Ministerraad de gegevens betreffende het geschilpunt. De Ministerraad herinnert in de eerste plaats aan de rechtspleging die tot verwijzing aanleiding heeft gegeven en aan het onderwerp en de middelen van het verzoek die op de gestelde vraag betrekking hebben : te dien aanzien releveert de Ministerraad dat geen enkel middel uitdrukkelijk de grondwettigheid beoogt van de in deze zaak in het geding zijnde wetten, maar slechts aan het koninklijk besluit van 8 juni 1982 eigen gebreken. De Ministerraad neemt vervolgens de voornaamste overwegingen over van het arrest waarin de prejudiciële vraag is gesteld.

De Ministerraad onderzoekt vervolgens systematisch de normatieve bepalingen die het geschil betreffen, te weten : artikel 59bis van de Grondwet, de wetten van 21 juli 1971 en 8 augustus 1980, de wet van 18 december 1977 en het decreet van 12 december 1977.

Ter uitvoering van artikel 59bis, 2°, van de Grondwet dat de regeling van de culturele aangelegenheden toevertrouwt aan de decreetgevers hebben de wetten van 21 juli 1971 en 8 augustus 1980 o.m. als culturele aangelegenheid aangemerkt "de radio-omroep en de televisie, het

uitzenden van mededelingen van de Regering en van handelspubliciteit uitgezonderd".

Het kan niet worden betwist en wordt ook niet betwist, aldus de Ministerraad, dat die teksten een "nationaal gebleven bevoegdheid" "inzake mededelingen van de nationale regering" bevestigen. De voorbereidende werkzaamheden van de voormelde wetten bevatten geen enkel voorbehoud ten aanzien van de zin en de inhoud van wat tot de bevoegdheid van de nationale overheid blijft behoren.

Vervolgens onderzoekt de Ministerraad de wet van 18 februari 1977. Bij de totstandkoming van deze wet heeft de Afdeling Wetgeving van de Raad van State de bevoegdheid van de nationale wetgever inzake radio en televisie onderzocht, doch geen bezwaar gemaakt tegen het gedeelte van de ontwerp tekst dat qua inhoud nagenoeg overeenstemt met wat later artikel 1 van de wet werd, en waarin o.m. aan de Regering de bevoegdheid wordt toegekend om de voorwaarden en modaliteiten van de regeringsmededelingen vast te stellen.

Met betrekking tot het koninklijk besluit van 8 juni 1982 merkt de Ministerraad op dat de Regering zich gericht heeft naar het advies van de Afdeling Wetgeving van de Raad van State en dat geen overschrijding van enige gemeenschapsbevoegdheid door de nationale overheid kan worden onderkend.

In een tweede onderdeel van de memorie onderzoekt de Ministerraad de prejudiciële vraagstelling. Uit de formulering van de vraag leidt de Ministerraad af dat de Raad van State op het gebied van de radio-omroep en de televisie het naast elkaar bestaan van nationale en gemeenschapsbevoegdheden erkent.

Voorts onderstreept de Ministerraad het tweeledig karakter van de vraag: zowel de wet van 18 februari 1977 als het decreet van 12 december 1977 moeten worden getoetst aan de toepasselijke bevoegdheidsverdelende bepalingen.

In een derde onderdeel van de memorie zet de Ministerraad zijn visie uiteen ter beantwoording van de prejudiciële vraag, waarbij vooraf wordt herinnerd aan de grondbeginselen die in het algemeen de interpretatie van teksten beheersen. Artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is volgens de Ministerraad klaar en eenduidig : de uitzendingen van de mededelingen van de nationale regering vallen buiten de bevoegdheden van de Gemeenschappen; ze blijven tot de nationale bevoegdheden behoren.

De Ministerraad analyseert vervolgens artikel 1, § 3, van de wet van 18 februari 1977, inzonderheid de draagwijdte van de bevoegdheid die aan de Koning in algemene bewoordingen is toegekend om de voorwaarden en modaliteiten van de regeringsmededelingen vast te stellen.

Beslissen dat de algemeenheid van deze bepaling de Koning toestaat de bevoegdheid van de Gemeenschappen te miskennen, hangt volgens de Ministerraad af van de uitgebreidheid van die gemeenschapsbevoegdheid en van de bevoegdheid die bij decreet van 12 december 1977 aan de R.T.B.F. werd toegekend. De Ministerraad herhaalt dat het gestelde grondwettigheidsprobleem betrekking heeft op de wet van 18 februari 1977 én het decreet van 12 december 1977.

Zich baserend op verscheidene adviezen van de Afdeling Wetgeving van de Raad van State, waarvan de belangrijkheid in het preventief grondwettigheids toezicht sterk wordt beklemtoond, besluit de Ministerraad dat de verschillende wettelijke bepalingen in het geding onderling

bestaanbaar en conform de Grondwet en artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 moeten worden geacht.

De weerslag die de regeringsuitzendingen noodzakelijk hebben op het programma en het verloop van de radio- en televisieuitzendingen, is volgens de Ministerraad inherent aan de aard van de bevoegdheden die nationaal gebleven zijn, en aan de desbetreffende machten.

Wat de verhouding tussen de wet van 18 februari 1977 en het uitvoeringsbesluit van 8 juni 1982 betreft, besluit de Ministerraad dat de overheden die bevoegd zijn om normen vast te stellen tegelijk bevoegd zijn om de noodzakelijke administratieve maatregelen te nemen. In geen geval is de wet van 18 februari 1977 noch de toepassing die ervan is gemaakt vatbaar voor enig verwijt.

1.A.2.b. In zijn op 18 juli 1966 neergelegde conclusie verwerpt de Ministerraad nog de door de R.T.B.F. ontwikkelde argumentatie; legt hij de nadruk op de beperktheid van de overdracht van de radio-omroep en televisie aan de Gemeenschappen; onderstreept hij de grenzen van de prejudiciële vraag en die van de bevoegdheid van het Arbitragehof; bevestigt hij het betoog en de conclusie van zijn memorie.

De memorie en conclusie van de Franse Gemeenschapsexecutieve.

1.A.3. Na op 8 november 1985 een memorie te hebben neergelegd, verklaart de Franse Gemeenschapsexecutieve, bij conclusie van 20 augustus 1986, uitdrukkelijk te refereren aan het door de Ministerraad gehouden betoog.

Ten gronde

2.B.1. Naar luid van artikel 59bis, § 2, van de Grondwet regelen de Gemeenschapsraden, ieder wat hem betreft, bij decreet de culturele aangelegenheden. Artikel 59ter van de Grondwet bepaalt hetzelfde wat de Raad van de Duitstalige Gemeenschap betreft.

Zoals de wet van 21 juli 1971, preciseert de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen in artikel 4 de culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet en vermeldt zij onder 6° de radio-omroep en de televisie, het uitzenden van mededelingen van de Nationale Regering en van handelspubliciteit uitgezonderd.

Artikel 4, § 1, van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen van zijn kant bepaalt : "de culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 59ter, § 2, 1°, van de Grondwet zijn deze vermeld in artikel 4 van de bijzondere wet".

De artikelen 59bis en 59ter van de Grondwet, artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en artikel 4, § 1, van de wet van 31 december 1983 hebben aan de Gemeenschappen het geheel van de aangelegenheid radio-omroep en televisie overgedragen, behoudens de uitzonderingen opgesomd door de bijzondere wetgever.

2.B.2. De prejudiciële vraag die aan het Hof is gesteld betreft de verhouding tussen de bevoegdheid van de nationale wetgever inzake het uitzenden van mededelingen van de nationale regering enerzijds, en, anderzijds, de autonomie van de programmering die door de decreetgever aan de "Radio-Télévision belge de la Communauté culturelle française" voor zijn uitzendingen is verleend.

In dat opzicht moet eraan worden herinnerd dat de uitzending van een mededeling van de nationale regering materieel verzorgd wordt door toedoen van een instituut, waarvan de technische en menselijke infrastructuur van een Gemeenschap afhangt.

Over artikel 2 van het decreet van 12 december 1977.

2.B.3.a. De Grondwetgever en de bijzondere wetgever hebben, voor zover zij dienaangaande niet anders bepalen, aan de Gemeenschappen en de Gewesten volledige bevoegdheid toegewezen tot het uitvaardigen van regels die eigen zijn aan de aangelegenheden die hun zijn overgedragen, onverminderd het beroep dat zij desnoods kunnen doen op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De Gemeenschapsraden vermogen derhalve het statuut van de openbare instituten van radio-omroep en televisie te vestigen en te bepalen dat de instituten het programma van hun uitzendingen vaststellen, vermits dit inherent is aan de overgedragen aangelegenheid.

2.B.3.b. De zeggenschap over de programmering die aan de Instituten is toevertrouwd is beperkt tot de aan de Gemeenschappen zelf overgedragen aangelegenheid, waaruit het uitzenden van mededelingen van de nationale regering uitdrukkelijk is uitgesloten. Het uitzenden van zulk een mededeling van de nationale regering, omgeroepen door de zorgen van het Instituut, is niet een uitzending van dat Instituut. Door in algemene bewoordingen te bepalen : " het Instituut stelt het programma van zijn uitzendingen vast en bepaalt de uitvoeringsmodaliteiten ervan ", heeft artikel 2 van het decreet van 12 december 1977 aan het Instituut geen ruimere bevoegdheid verleend dan die welke is toegewezen aan de decreetgever zelf . Deze is aldus binnen de grenzen van zijn grondwettelijke bevoegdheid gebleven.

Over artikel 1 van de wet van 18 februari 1977.

2.B.4.a. Artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 beperkt de bevoegdheid inzake radio-omroep en televisie die aan de Gemeenschappen is toegewezen, door aan de nationale wetgever met name "het uitzenden van mededelingen van de nationale regering" voor te behouden. De nationale wetgever is aldus uitsluitend bevoegd om alle bepalingen aan te nemen die ertoe strekken het uitzenden van mededelingen van de nationale regering te verwezenlijken.

2.B.4.b. De wet van 18 februari 1977 bepaalt in artikel 1 :

"§ 1. De uitzendingsinstituten zijn elk verplicht acht uren per maand kosteloos mededelingen van de Regering uit te zenden.

§ 2. De mededelingen van de Regering strekken tot voorlichting; zij hebben betrekking op aangelegenheden van algemeen belang of maatregelen die de Regering genomen heeft of van plan is te nemen.

§ 3. De regeringsuitzendingen worden gebracht onder de vorm van een mededeling, onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten te bepalen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit. Audiovisuele technieken kunnen worden aangewend. Personeelsleden van de uitzendingsinstituten mogen evenwel niet aan de regeringsuitzendingen deelnemen ".

Door aldus, in algemene bewoordingen, de Koning ertoe te machtigen de voorwaarden en de

modaliteiten te bepalen waaraan de mededelingen van de nationale regering zijn onderworpen, heeft artikel 1, § 3, van de wet van 18 februari 1977 aan de Koning geen ruimere bevoegdheid toegekend dan die welke is voorbehouden aan de nationale wetgever zelf; deze is aldus binnen de grenzen van zijn grondwettelijke bevoegdheid gebleven.

In hoever de nationale uitvoerende macht op haar beurt de bevoegdheidsverdelende regels tussen de Staat en de Gemeenschap naleeft, is een vraag waarvan de beantwoording de bevoegdheid van het Arbitragehof te buiten gaat.

OM DEZE REDENEN,

het Hof,

zegt voor recht :

1. Door in algemene bewoordingen, de Koning te machtigen de modaliteiten alsook de voorwaarden waaraan de mededelingen van de nationale Regering onderworpen zijn te bepalen, schendt artikel 1 van de wet van 18 februari 1977 houdende de bepalingen betreffende de openbare Radio-en Televisiedienst niet de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, mits dit artikel 1 wordt geïnterpreteerd in overeenstemming met de bevoegdheid die bij uitsluiting aan de Gemeenschappen is toegewezen voor hun uitzendingen van de radio-omroep en de televisie.

2. Door, in algemene bewoordingen, te stellen : "Het Instituut stelt het programma van zijn uitzendingen vast en bepaalt de uitvoeringsmodaliteiten ervan", schendt artikel 2 van het decreet van 12 december 1977 houdende het statuut van de "Radio-Télévision belge de la Communauté culturelle française "niet de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, mits dit artikel 2 wordt geïnterpreteerd in overeenstemming met de bevoegdheid die bij uitsluiting aan de nationale wetgever is toegewezen voor de uitzending van mededelingen van de nationale regering.

Aldus uitgesproken in het Frans en in het Nederlands, conform artikel 55 van de organieke wet van 28 juni 1983, op de openbare terechtzitting van 20 januari 1987.

De griffier,
Henri VAN DER ZWALMEN

De Voorzitter
Etienne GUTT